

Aanvrager:	Stichting Platform GRAS
Titel:	Inzicht en uitzicht
Gevraagd bedrag:	€ 106.000

POSITIEF

Inleiding en samenvatting

Platform GRAS is een platform voor architectuur en stedelijke ontwikkeling in de stadsregio Groningen. GRAS beoogt een breed publiek te betrekken bij het gesprek over (de kwaliteit van) onze leefomgeving. Het platform stelt zich ten doel een opbouwende bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de plan- en beleidsvorming, de kwaliteit van de leefomgeving en een kritische blik van bewoners, gebruikers en de (Groninger) vakgemeenschap. GRAS wil dit doel bereiken door te agenderen, inspireren, stimuleren, verbinden en beschouwen vanuit de overtuiging dat ontwerpkracht kan bijdragen aan het oplossen van opgaven op het vlak van klimaat, energietransitie, biodiversiteit, landbouw, gezondheid en de inrichting van de samenleving.

Het activiteitenprogramma voor 2023 vertoont qua formats grote gelijkenissen met de voorgaande jaarprogramma's. De kern van het programma is *GRAS Magazine*, een onafhankelijk platform waar het gesprek over de kwaliteit van de leefomgeving wordt gevoerd en gevoed aan de hand van columns, fotografie, illustraties, interviewseries en agenderende essays. *Het Magazine* informeert de andere activiteiten in het programma zoals *De Linkse Mannen lossen het op*, *BTW in alle staten*, *HOOP* en het *Boumasymposium*. In 2023 spant GRAS zich in om de eindredactie te versterken, de auteurskring te verbreden en meer aandacht te hebben voor meerstemmigheid. Ook werkt de instelling samen met andere media als Noorderbreedte, Architectenweb en de Groene Amsterdammer. Onderwerpen die in 2023 aan bod komen zijn de rol van de auto in de openbare ruimte, herontwikkeling van voormalig industriegebied en het gebrek aan groen in de binnenstad. Deze thema's komen onder andere ook aan bod in de zes afleveringen van *De Linkse Mannen Lossen het op*, het tweede kernformat van het programma. In een talkshow-achtige setting worden onderwerpen als het bedrijventerrein, nachtleven, parkeren en circulair en biobased, behandeld met verschillende experts en opiniemakers.

Het programmaonderdeel *BTW in alle staten* bestaat uit drie talkshows waarin de door GRAS ontwikkelde ruimtelijke stemwijzer in aanloop naar de *Provinciale Staten* wordt besproken. De exacte inhoud van de avonden hangt af van de verkiezingsprogramma's en de resultaten van de stemwijzer, maar grote ontwikkelingen in de provincie zijn onder andere energie, landbouwtransitie, (drink)waterbeheer, de aardbevingsproblematiek, de stikstofcrisis en de plannen voor een enorm nieuw bedrijventerrein bij de Eemshaven. Samen met festival Noorderzon en tijdschrift Noorderbreedte organiseert GRAS drie open gesprekken onder de titel *HOOP*. In deze gesprekken gaan twee gasten in gesprek, niet gehinderd door een presentator of dwingend format, over hoopvolle perspectieven op stad, landschap en samenleving. Om het publiek te engageren bij de gesprekken wordt er gespeeld met alternatieve zaalopstellingen en geeft GRAS opdrachten aan talentvolle (startende) ontwerpers, kunstenaars, illustratoren of fotografen om hun interpretatie te geven van de *HOOP* thematiek. Deze vormvrije werken zijn onderdeel van de setting waarin het gesprek plaatsvindt.

Onder de noemer *Zusterstad* zet de instelling een werkbezoek over een weer op met een Nederlandse of Vlaamse stad die vergelijkbare opgaven kent als waar Groningen mee kampt. Een groep van 10-20 personen, bestaande uit ontwerpers en beleids- en opiniemakers, bezoekt verschillende projecten in de zusterstad en wisselt kennis en ervaring uit met collega's die actief zijn in de stad. In 2023 is de zusterstad Tilburg of Eindhoven.

Het programma omvat verder het *Bouwmasymposium*, de *Groninger Architectuurmaand*, een update van *Staatingroningen.nl* en de *Open Monumentendag*.

Overwegingen van de adviescommissie

De adviescommissie merkt op dat GRAS een goed geschreven aanvraag heeft ingediend. De instelling kiest voor grote thema's zoals klimaatverandering of energietransitie en vertaalt deze naar onderwerpen en casussen die relevant zijn voor de stad en provincie Groningen. Hoewel het programma grotendeels bestaande formats omvat is de commissie van oordeel dat de invulling van de verschillende activiteiten zorgen voor actualiteit en urgentie. Het Magazine biedt hiervoor ruimte door over verschillende onderwerpen in verschillende formats en vanuit verschillende perspectieven te publiceren. GRAS heeft daarbij een kritische houding ten opzichte van de ruimtelijke ontwikkelingen in zowel Groningen als daarbuiten, maar stelt zich positief en constructief op. De commissie noemt als voorbeeld het programma HOOP, waarin toekomstgerichte en hoopvolle perspectieven op stad en land worden gezocht. Ook in onderdelen als De Linkse Mannen staat ondanks de kritische blik toch de zoektocht naar oplossingen centraal. Ook over het onderdeel Zusterstad is de commissie positief. Ze herkent de analyse van GRAS dat een dergelijke kennis- en ervaringsuitwisseling tussen steden onvoldoende onderdeel is van de reguliere praktijk. Ze vindt het dan ook goed dat het platform hierin haar rol neemt om verbindend op te treden.

De commissie stelt vast dat het magazine en andere centrale onderdelen worden gedragen door een aantal sterke stemmen. GRAS merkt zelf al op dat er behoefte is aan meerstemmigheid en dat er bijvoorbeeld nieuwe schrijvers worden betrokken. Als de commissie het programma als geheel beschouwt mist ze daarin echter een uitgesproken ambitie om daadwerkelijk andere perspectieven te betrekken. Dit raakt ook aan het gebrek aan interdisciplinariteit in het programma, waarmee volgens de commissie ook een nieuwe benadering van de centraal gestelde problemen belicht kan worden. Daarbij leest de commissie geen overtuigende strategie om op het gebied van publieksbereik ook andere doelgroepen, zoals bijvoorbeeld jongeren of mensen met een afstand tot de maatschappij te bereiken. De commissie merkt op dat ze ten aanzien van eerdere voorstellen ook opmerkingen heeft gemaakt over het gebrek aan diversiteit en inclusie in zowel het programma, het publiek en de partners. In de afweging van de verschillende criteria is dat nu niet doorslaggevend, maar de commissie raadt de organisatie aan op dit gebied serieuze stappen te gaan zetten in 2023.

Kijkend naar de criteria van de regeling beoordeelt de commissie de artistieke en maatschappelijke waarde van het activiteitenprogramma en de relevantie van de gekozen thematiek voor het vakgebied als voldoende. De mate van divers publieksbereik noemt ze onvoldoende. De consistentie in doel en opzet van de aanvraag vindt de commissie voldoende.

Advies van de commissie aan het bestuur

De commissie adviseert het bestuur deze aanvraag te honoreren voor het aangevraagde bedrag van € 106.000. Ze meent, na bestudering van de aanvraag en op basis van bovenstaande overwegingen, dat het voorgestelde activiteitenprogramma voor 2023 voldoende aansluit op de doelstellingen van de Regeling 1- en 2-jarig Activiteitenprogramma 2023-2024.